

जानीत । विजयतां राममद्रः MahāvīC. 3.45(2); कथमीदृशेन सह वत्सस्य चन्द्र-
केतोर्द्वन्द्वसंभारमनुजानीयाम् UtaRāC. 5.6(2); गणनाथाम्बिके ... मां जगद्गुरुम् ।
यजन्तमनुजानीत MṛgendraT. ii. 3.36; ii. 8.212; यदा तु वेदः ... त्यक्तयापारो
दृश्यते तदा लौकिकमप्यनुजानीति TāntrVā. 436.10 (on ii. 1.48); सुग्रीवस्यापि
संबन्धिनः कथमेतमुत्तिष्ठमानमनुजानीयुः AnarghaRā. 6.9 (16); 4.13 (1);
यत्किं च लोका ज्ञानं धनं वा अनुजानीति विद्वान् धनी वा तत्रानुमतिं कुर्वन्
ओमित्येव तदा ChāndoUBh. 15.14 (on i. 1.8); यथा करणानि विषयेभ्यो
निवृत्तान्यात्मामिमुखान्यात्मप्रकाशमेव कुर्वन्तयानुजानीतु सविता ŚvetāUBh. 128.4
(on 2.3); Hitopa. 2.58(1); देव परोऽनुग्रहः, तदनुजानीहि मङ्गलसंपत्तये
TāpaVā. 4.20(13); प्रसौति ह्यनुजानीति ब्रह्मामित्येव चत्विजम् TaiUBhVā.
32.1(1); न हि तेऽप्राथिता अनुजानीरन् ManuBh. i. 297.5 (on 3.200); i.
142.15 (on 2.131); पत्न्यपि वनं प्रतिष्ठमानम् (पतिम्) अनुज्ञास्यति ManuBh.
i. 499.8 (on 6.9); ii. 61.3 (on 7.203); ii. 373.23 (on 11.15); अन्तरान्तरा
च काव्यगोष्ठीं शास्त्रवादाननुजानीयात् KāvyaM. 55.10; यदि च प्रीता नो
भवन्तोऽनुजाने । ततो गृह्णातिभ्यं विद्याः BrKathāŚloSam. 14.74; 5.233; कथं
गच्छेति मद्रमनुजानीति TilaMañ. 172.7; 191.17; अन्वजानेस्ततः सर्वे ग्रहं सोमस्य
चाश्विनोः BhāgP. ix. 3.26; देवदेवानुजानीहि प्राकृतैः पाशवन्धनैः । पाशितान्
मोचयिष्यामि त्वत्प्रसादात्पशूनिमान् AgniP. 27.19; पुत्रोक्तमवधार्यैवम् ... नृपः ।
अनुजज्ञे ततः कोकां गच्छ पुत्र VarāP. 122.63; 126.181; पशुकामप्रयोगे तु
क्रतुरपि गोरोहनेमेव स्वोपकारसाधनतयानुजानीति Kāśī. i. 94.16 (on 2.58);
अनुजानीहीमं जनं प्रत्यातुम् RāmāCam. 5.34(6); करणद्रयम् ... पिण्डीबन्धोपयोगि
प्रयोज्यानुजानीति AbhinBhā. i. 91.16 (on 4.31); ii. 33.14 (on 9.31);
अनुजानीहि मामार्यं ब्रह्मास्त्रेण निशाचरम् । निर्दहामि RāmāMañ. 326.16;
469.14; त्वं वै ययनुमन्यसे । दीयसेऽय मया विष्टे अनुजानीहि मां ततः BrahmP.
165.22; ततोऽन्वजानास्वष्टारं रूपनिर्वर्तनाय तु BhaviP. 135A.28 (i. 79.50);
अनुजानन्तु मां सर्वे ... याम्यहं वनम् GapeP. i. 4.13; ii. 9.9; अनुजानीहि
मां राम यान्तं तत्पदमुत्तमम् AdhyaRā. iv. 2.69; vi. 6.29; अनुजानीह्यनुना
तात दिग्विजयाय नौ KathāSaSāg. vii. 8.80; vii. 9.265; अनुजानीष्व मां
गमनं प्रति Prasā. ii. 787.9; न ह्यनुमन्तः ... विषमक्षणमनुजानीति Vyakti-
Vi. 27.6; PāriHa. 35(3); तदनुजानीतु मां गमनाय महीमृगङ्कः MudriKu.
5.13(5); शक्रवत् स्वामिपादाग्रेऽन्वजानीत स्वमवग्रहम् TriṣaSaPuC. i. 6.210;
युवाम् ... अनुजानीतमथ प्रव्रजनाय नौ TriṣaSaPuC. ii. 3.82; यदि त्वमनुजानीसि
रोगग्रस्तशरीरकः । तदह्य निगृहीवो रोगानुपचितोऽस्तव TriṣaSaPuC. iv. 7.393;
तत्सर्वथानुजानीथ प्रव्रज्याग्रहणाय माम् PāriPar. 1.439; 2.114; तदनुजानीत मां
देव्यः सलिलावगाहनाय PrasāRā. 5.40(1); घृतक्रीडामहं देहि ... तथा हराभि
तहक्षमीमनुजानीत चेद्भवान् PāṇḍaC. 6.218; इदानीमपि निःशङ्कमनुजानीथ मां
यदि । करोमि तदिदं प्रातर्निर्गङ्गेयमिलातलम् PāṇḍaC. 13.144; स्वामिन्, अनु-
जानीहि मां सहागन्तुम् MohaRāPa. 5.39(26); VedāntKa. 433.15 (on iii.
3.25); सद्ब्रह्मणुपपर्यायैरनुभोगं तथा गणम् । अन्वजानात् तथेत्युक्त्वा ... तं नराः
PārsC. 6.1356; यो दातुभिः क्रियमाणामात्मनः परीक्षां प्रतिग्रहीतानुजानीते ...
असौ कर्मचण्डालः CaturCin. iii(1). 509.5; अनुजानीति मां वेपे तादृगेव भवाम्यथ
SamarāSam. 4.298; असौ ... यातायतं चानुजज्ञे तस्याः पातालवेदमसु PrabhāC.
20.32; अनभितमपि प्रौढयानुजानीति NyāySu.(So.) 20.9 (on i. 2.6); न
च बाह्यतसनिषेधश्रुतिलक्षणमनुजानीतीति नियामकं पश्यामः ŚatDā. 186.2; नेमि-
चैत्यमुद्धरिष्यति सज्जनः । तदेनमनुजानीहि पाषाणखनिमादिश KumāPraPra.
39.15; तत्रानुजानीहीति वक्तव्ये यदधीहि भगवो ब्रह्मेति वदति तदहंकारनिरासाद्यम्
NyāySu.(Ja.) 143B.8 (on i. 1.6); मे गुरवः । निखिलनिबन्धसमासप्रयासमेतं
ममानुजानीतु DanḍaVi. 2.8; तदनुजानीतु मृगयायै देवी BhartiNi. 1.12(6);
तदनुजानीहि । गच्छामः KamVā. 5.39(1); अत्र निशब्देन स्वदारानेव गच्छेदिति
नियमनिप्रसवः । तेन क्षेत्रज्ञोत्पादनाय देवदारगमनमनुजानीते ViraMi. 144.28
(on 1.21); यावन्नानुजानीयादितरमयानवन्तं यावन्नानुजानीयात् न ज्ञापयेत् तावत्
संसाधयेत् ViraMi.(Āhnika.) 449.9; हारीतोऽपि, अधिकारी भ्रात्रनुज्ञापूवक-
माधानमनुजानीते ViraMi.(Samāskāra.) 766.4; तदनुजानीत मां प्राग्भेदेभ्यैरुप-
कारं कर्तुम् KathāK. 134.3; 139.21; इति वादिनि बहुभे सुराणामनुजङ्घैरिदीश्वराः
ŚivLi. 3.7; अपि सान्द्रं परिष्वङ्गमन्वजानन्नवाङ्गनाः GaṅgāVā. 4.11; अनु-
जानीहि मां गच्छन्तम् SiddhāKau. 659A.11 (on viii. 1.43); गच्छेति
प्रसुरपि चैनमन्वजानीत् Rāgh. 18.16; तदिदानीं गन्तुमनुजानीहि RasSa. 237(1);
(pass.) to be permitted or allowed, to be admitted सेयं याति शकुन्तला
पतिगृहं सर्वैरनुज्ञायताम् Śāk. 4.11; हिंसा ... उत्सर्गेण निवारिता ... ज्योतिष्टो-
मादावनुज्ञायते BrĀraUBh. 688.14 (on v. 1.1); तदृशनाच्च श्रुदोऽपि कदाचिदनु-
ज्ञायन्ते ManuBh. i. 475.18 (on 5.112); ii. 106.29 (on 8.71); स्वधर्मेणा-
जीवतो वैश्यस्य शूद्रवृत्तिरनुज्ञायते ManuBh. ii. 359.3 (on 10.98); अन्नादि
श्रोत्रियादेरनुज्ञायतेऽभिशादेस्तु परिह्रियते BrahmSūBh.(Rā.) 544.18 (on ii.
3.47); VedāntDī. 130.17 (on ii. 3.47); शक्रीऽप्युचेऽवग्रहे मे साधवो विहरन्ति

S. D. 344

ये । तदमीषां मया देवानुजज्ञेऽवग्रहो निजः TriṣaSaPuC. i. 6.207; अवन्तिसुकु-
मालः ... आपप्रच्छे निजान् बन्धून् अनुजज्ञे तु तैर्न हि PāriPar. 11.145; (न
ब्राह्मणश्रिययोः ... कस्मिंश्चिदपि वृत्तान्ते शूद्रा भार्योपदिश्यते) उपदिश्यते अनुज्ञायते
ManvaVi. 287.9 (on 3.14); तच्चेद्भगवत्प्रीत्येकप्रयोजनतयानुष्ठेयमित्यनुज्ञायते तर्हि
तदनुबन्धि सर्वमपि तदनुज्ञायताम् PāñcRāRa. 58.11; किं तत् प्रियाधर्षणं यत्र
वर्णसंकरमियाभिगन्तुर्ब्राह्मणस्यापि वधोऽनुज्ञायते DanḍaVi. 237.6; निषिद्धमप्यनु-
ज्ञायत इति भक्तितन्त्रविदां सिद्धान्तः SetuBa. 99.11; (caus.) to request, to
cause to permit उद्धृत्य घृताक्तमन्नमनुज्ञापयत्यशौ करिष्ये वरवै करवाणीति वा
ĀśvaGS. iv. 8.2; श्रोत्रियः ... अनुज्ञापयेदेवान्पितृश्रावाहयिष्यामीति AVPāri.
44(2).8; तदुपहृत उपह्वयस्वेत्यनेनानुज्ञापयेद्विज्ञात् MimaSū. iii. 5.41; भार्यामनु-
ज्ञापयति 'धर्मय विनियोगं द्रव्यस्य करिष्यामि' ManuBh. i. 298.5 (on 3.202);
तदनुज्ञापय निजान् बन्धूनिह हि कर्मणि PāriPar. 11.144; नत्वा ... गुरुम् ।
धर्माध्यायमितावन्वजिज्ञापामिति PāriPar. 12.33; स्थालीपाकादन्नादिदेशेऽपि गण्डार्थ
पात्रान्तरेऽपि गण्डपितृयज्ञस्थालीपाकेन सहोद्धृत्य ब्राह्मणाननुज्ञापयत्यवशिष्टमन्नं किं क्रियता-
मिति Aparā. 503.25 (on 1.240); नृपमनुज्ञापयति स्म प्रव्रज्यायै VīviTiKa.
68.9; 67.26; (caus. pass.) (a) to be caused to be permitted धर्मेजेन वने
यातुमन्वज्ज्ञाप्यन्त मातरः PāṇḍaC. 7.87; (b) (with primitive force) to be
permitted, to be allowed न चानेनापहृक्त्यानां भोजनमनुज्ञाप्यते ManuBh.
i. 285.8 (on 3.173 (?183)); ii. 144.3 (on 8.151); 1AII to accept, to
approve, to recognise विमृश्यमानयोधर्मयोरेक कारणोपपत्त्यानुजानीति NyāyBh.
53.3 (on i. 1.40); 76.8 (on ii. 1.6); तर्कः ... यत्तत्र युक्तं भवति तदनुजानीति
NyāyVār. 19.1 (on i. 1.1); 144.1 (on i. 1.40); एवं चेत्त्वामनुजानीति
विद्यमुख्येऽसीति PādaTā. 45.9; देवपादपङ्कजयुगलमृते न ... अपरं वा देवतमनु-
जानीति ... सिंहदमनः AvantiKa. 220.8; स्मृतिरप्येतमर्थमनुजानीति Brahm-
SūBh.(Śāh.) 831.10 (on iv. 3.11); आत्मनि नित्यत्वमनित्यत्वं वा इत्यज्ञाय-
माने तत्त्वे प्रमाणसंभवात्त्रित्वमनुजानीति BrahmSūBh.(Bhā.) 92.4 (on ii.
1.11); विद्वान् ... सर्वमेवानुजानीति सर्वमेव निषेधति NaiṣkaSi. 195.10;
इति वदन्ननुजानीत्येव परमतम् NyāyMañ. ii. 205.20; ये नाम भगवच्छास्त्रप्रामाण्यं
नानुजानीते ĀgaPrā. 83.6; यज्ञातीयः यतः सिद्धः ततस्तत्सिद्धिमनुजानीमहे
Kāśī. i. 133.16 (on 2.139); ii. 29.27 (on 5(2).4); तदा किं कुर्मः --
ब्राह्मणमनुजानीमः Kāśī. ii. 171.16 (on 5(3).200); यन्नैश्चैव प्रकारान्तरेणाध्ययने
दृष्टम्, तदनुज्ञायतामसाधनतयापि तन्नैश्चैव लाघवादानुजानीतु NayaVi. 29.5 (on
i. 1.1); यच्च स्मृतीतिहासपुराणेषु मरणानन्तरं प्रेतशरीरप्राप्तिः ... इत्युक्तं तदनु-
जानीमः TattvVai. 191.24 (on 4.10); अजामन्त्रोऽप्यात्मनोऽसंख्यतात्वमनुजानीति
NitiMā. 51.4; यस्तु स्वपक्षे दोषमनुद्धृत्य केवलं परपक्षे दोषं प्रसज्यति स तु
परापादितदोषाभ्युपगमात् परमनुजानीति TārkiRa. 353.13; तदिदानीमपि दशकण्ठ-
भुजाश्लेषभेजमनुजानीहि PrasāRā. 6.30(3); (पक्षम्) आधमनुजानीति Praka-
Vi. 117.13; वेदप्रणयनादिषु चेश्वरस्यापि शरीरस्थैव कर्तृत्वं परेऽप्यनुजानीते Nyāy-
Pāri. 248.4; दण्डधारस्तस्य दण्डमेवायुधमन्वजानीति VīviTiKa. 61.14; PrābaK.
69.2; सूत्रकारस्तदा ब्रह्मशब्दवतामन्नमयादीनां च ब्रह्मतामनुजज्ञे TattvPrakā.
18A.3 (on i. 1.13); स्वप्रयोजननिषेधं कुर्वानो विशेषनिषेधस्य शेषाभ्युपगमात्क-
त्वात् परप्रयोजनमनुजानीति NyāySu.(Ja.) 309A.11 (on ii. 1.9); व्यक्तौ
स्वतन्त्रजातिप्रयोजकत्वं न्यायोऽनुजानीते BālamBhā. i. 281.19 (on 1.91);
(pass.) to be accepted, to be approved, to be recognised केनचिदिन्द्रियेण
संनिधिः केनचिदसंनिधिरित्यं तु व्यासङ्कोऽनुज्ञायते मनसः NyāyBh. 199.15 (on
iii. 2.8); यावानेव परार्थानुमानेऽर्थोऽभिधानीय इत्यस्माभिरनुज्ञायते HetuBīT.
71.10; तथाभूतश्च भावभेदो ह्यनुज्ञायत एव BrahmSi. 54.9; 56.7; केचिदाहु-
र्विधातृप्रत्यक्षं न निषेद्धविषयित इति तदनुज्ञायते BrahmSūBh.(Bhā.) 99.4 (on
ii. 1.14); असति हेतौ यदि कार्यात्पादोऽनुज्ञायते BrahmSūBh.(Bhā.) 120.15
(on ii. 2.21); यदि तावत् संयोगाद्यन्यतमसंबन्धाभावः, सोऽनुज्ञायत एव Kāśī.
i. 71.13 (on 2.21); उपायस्तु वैशिष्ट्यम् अखण्डचन्द्रसिद्धौ । तच्चाविरोधाच्चन्द्रोऽनु-
ज्ञायते VedāntKa. 54.25 (on i. 1.2); विद्यावतः कर्मणो वीर्यवत्तरत्वादिद्या-
हीनस्य कर्मणो वीर्यवत्त्वं ह्यनुज्ञायते ŚrutaPra. ii. 514.24 (on iii. 3.41); दुर्वैल-
बुद्धिभिर्युष्मत्सूत्रैर्निषिद्धवर्जमनुज्ञायते ŚatDā. 222.2; यः कर्षुशकुल्यवर्चच्छ्रे-
वियत्सुत्पद्यते स श्रूयते इति कथं दूरस्थवर्णमनुज्ञायते TattvPrakā. 1:9A.8 (on
ii. 4.8); 1Bi to discard, to throw away, to renounce नवे सन्धे प्राप्ते
पुराणमनुजानीयात् HirSS. xxvii. 5.155 (208.9) (comm. अनुजानीयात्
परित्यजेत्); ĀpaDS. ii(9). 22.24; रामः ... अन्वभाषत ... सर्वाण्येवानुजानीमि
चोराण्येवानयन्तु मे Rāmā. ii. 33.4; उवाच राजा कैकेयीम् ... अगृह्णां यच्च ते
पाणिमग्निं पर्यणयं च यत् । अनुजानीमि तत्सर्वमस्मिन्लोके परत्र च Rāmā. ii. 37.8;
1BiI to allow one to depart, to bid farewell शुक्रमथशतं दत्त्वा अनुजज्ञे
गृहान् प्रति BrDe. 5.80; अनुजाने भवन्तम् । ... गम्यताम् MahāBhā. i. 3.92;
ii. 61.79; iii. 38.14; सोऽभिषिक्तः ... सुग्रीवं ससुहृज्जनम् । ... अन्वजानीत् गृहान् प्रति
MahāBhā. iii. 275.66; xi. 10.16; xiii. 153.1; राजा ... तान् । अनुजज्ञे